

naar man taler om en Entrepreneur og hans Drift af Banen, men som det staaer til Entrepreneureren at kunne adskille; den ene er hvad det koster at bygge og Fortjenesten ved Banens Bygning. Det er ganske vist, at en Entrepreneur skal, hvad enten Bygningen er dyr eller ikke, have en Fortjeneste; hvor den kommer fra, er ligegyldigt, Fortjeneste skal han have, og ringere end en halv Snees Procent kan der ikke vel være Tale om, naar man vil have Arbeidet ordentligt udført; men denne Fortjeneste paa Banens Bygning er Gæd, et Andet er Udbyttet. Dersom Entrepreneureren har kunnet skaffe Actierne affatte, saa interesserer Udbyttet ham ikke længere; derimod interesserer det ham at faae den størst mulige Fortjeneste ved Banens Bygning. Det er en meget vigtig Betragtning af Sagen, som jeg troer maa gjøre Regjeringen forsigtig ved dens Behandling, og som gjør det til Pligt for Regjeringen ikke at tage Hensyn til det Fremtidige, hvad der skal ske ved Afleveringen, hvorledes man kan komme fra det ved denne; Regjeringen skal nærmest tage Hensyn til, hvilken Bane der for Samfærdselen og Driften er den bedste; derefter skal den søge at udfinde hvad der er den rimelige Beføstning, og saa indrømme denne med den Fortjeneste, som bør gives Entrepreneureren, og hvorved Regjeringen endog let vinder; thi skal Regjeringen selv bygge, indrømmer jeg, at der let gaaer flere Procent med. Saaledes, forekommer det mig, stiller Sagen sig. Naar man nu vil, at Summen skulde nedfattes til 50,000 Rd., saa maa Følgen deraf blive, at man strax maa indskrænke sig til en ganske bestemt Linie — Mere kan man ikke faae nivelleret —, hvorimod, hvis man bevilger de 85,000 Rd., man bliver istand til, ingenlunde paa hele Linien, men dog paa den Strækning, hvorom Spørgsmaalet egentligt dreier sig, nemlig fra Kongeaaen og op til Gudenaens Løb fra Silkeborg til Randers, at komme til en sikker Dom, om man skal lægge Hovedbanen gennem Kjøbstæderne eller saaledes, som Peto foreslår, bigen har foreslaaet. Saaledes stiller Sagen sig for mig, og jeg kan ikke nægte, at jeg anseer det for meget uheldigt, hvis Thinget vilde indskrænke Bevillingen til 50,000 Rd., navnlig

med Hensyn til den Underhandling, som skal begynde i disse Dage, idet Petos Besuldmægtigede er ankommen, og det vil jo, naar det ikke nogenlunde er afgjort ved Thingets Afstemning idag, at der gives saameget, at Regjeringen kan faae de Nivellements foretagne, den anseer for ønskelige ved Siden af dem, som Peto maaskee anseer for de ønskeligste, skade Underhandlingen; thi saa blev det Regjeringens Pligt at holde paa den ene bestemte Bane, og kom man saa ikke overens med Entrepreneureren, opnaeides ikke det, som jeg troer, at Thinget ønsker, nemlig at denne Entrepreneur-maa overtage den største Deel af Arbeidet.

Jeg skal iøvrigt bemærke, at denne Entrepreneur, Peto, vel har et Par Hovedingenieurer, navnlig En, som skal være en meget fortrinlig og dygtig Mand; men iøvrigt gaaer han frem, saaledes som Brug er i England, hvor der er mange Civil-Ingenieurer, som tage hen overalt og arbejde som Underingenieurer, hvor der er store Arbejder omkring i forskellige Lande. Saadanne Ingenieurer bruger Peto; han holder dem naturligvis ikke stadigt, men skaffer dem tilveie, naar de behøves. Det er da naturligt, at naar Regjeringen selv skulde udføre et slikt meget betydeligt Arbejde, den da kan søge de samme Mænd. De ere jo de meest øvede Folk, de ansees for de Dygtigste til dette Hverv; og det er derfor ganske naturligt, at man benytter dem.

Jeg troer, som sagt, at det med Hensyn til Underhandlingerne er det Bedste, at man ikke indskrænker Bevillingen. Det er heller ikke paa nogen Maade sagt, at alle disse Penges skulle anvendes. Dersom det skulde hælde sig, at Petos Besuldmægtigede og Regjeringen ere enige om Linien, saa ville alle Pengene ikke medgaae; men saa skulle de heller ikke blive brugte.

U. Sage: Dette er det tredje Aar, vi nu begynde paa med at tale om denne Jernbane. Der er noget Mistroende ved, at vi ikke ere komne længere, og det forekommer mig næsten, som jo mere vi tale, jo fjernere bliver Udsigten. Jeg hører til det Fleertal, der har foreslaaet at bevilge Regjeringen de 35,000